

14. 9. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh podle § 101 odst. 2 zákona o veřejných rejstřících jako alternativa žaloby na určení vlastnického práva

V polovině roku 2014 došlo k situaci, kdy klient naší advokátní kanceláře prakticky z hodiny na hodinu ztratil kontrolu nad svou do té doby prosperující obchodní korporací a formálně i dispoziční práva k ní. Hodnota společnosti ke dni nezákonného přepisu na třetí osobu odpovídala cca. 350 mil. Kč. Celá „akce“ byla fakticky provedena naprosto triviálně, neboť pro změnu údajů v obchodním rejstříku vedeném rejstříkovým soudem byla použita úředně ověřená kopie údajně klientem uzavřené smlouvy o převodu obchodního podílu, která formálně splňovala veškeré náležitosti pro možnost změny zápisu v obchodním rejstříku, a to aniž by se společnost či klient jako jediný společník a jednatel cokoliv dozvěděl.

Protože údajný nový společník společnosti učinil ihned také příslušné rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady, došlo na základě jediného návrhu nejen k zápisu změn plynoucích ze smlouvy o převodu obchodního podílu, nýbrž i k zápisu změn dle rozhodnutí tohoto údajného jediného společníka, kdy klient byl vymazán jako společník i jednatel a na jeho místo byly zapsány třetí osoby. Informaci o uvedených změnách získal klient spíše v důsledku náhody a díky pečlivosti bankovního úředníka spravujícího bankovní účty společnosti, a to až den poté, co došlo v obchodním rejstříku k zápisu záznamů, kdy byl dotázán na okolnosti převodu společnosti s tím, že banka již eviduje požadavek na změnu dispozičních oprávnění k bankovním účtům společnosti. Klient samozřejmě o ničem nevěděl a neprodleně požádal naši advokátní kancelář o právní pomoc.

Na rejstříkovém soudu bylo zjištěno, že se v rejstříkovém spisu předmětné společnosti skutečně nachází úředně ověřená kopie smlouvy o převodu obchodního podílu, na které jsou obsaženy kopie podpisů, které se jeví jako pravé podpisy klienta. Neprodleně byly zahájeny veškeré právní kroky, které právní řád pro tyto případy nabízí, bylo podáno trestní oznámení, podány návrhy na vydání předběžných opatření vůči zapsanému společníkovi a zapsanému jednatele, byla podána žaloba na určení neplanosti rozhodnutí jediného společníka o změně jednatele a žaloba na určení vlastnického práva k obchodnímu podílu. Zároveň však byl využit ještě institut, který nabízela platná právní úprava, a sice byl využit návrh na změnu zápisu ve veřejném rejstříku dle ust. § 101 odst. 2 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Je nespornou skutečností, že osoby, u nichž se vede řízení o jejich výmazu, tedy typicky vymazávání členové statutárních orgánů, či vymazávání společníci, apod. se žádným způsobem k věci vyjádřit nemohou, což v naprosté většině případů žádné problémy nezpůsobuje, neboť vše probíhá za jejich plného vědomí a mnohdy součinnosti, avšak v těch několika málo případech, kdy o probíhající

řízení nemají ani tušení, jim jiná ochrana právním řádem nabídnuta není a řízení podle citovaného ustanovení tak představuje jejich jedinou možnost, jak mohou uplatňovat své námitky proti výmazu. V dané věci lze rovněž poukázat na skutečnost, že klientovi dle jeho sdělení nebylo zasláno ani vyrozumění o výmazu jeho osoby dle ust. § 102 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob tak, jak je tato povinnost rejstříkového soudu dovozována odbornou literaturou[1] nebo jak těmto osobám toto právo přiznávala předcházející právní úprava v rámci ust. § 200db odst. 6 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění platném do 31.12.2013.

Je rovněž třeba zmínit, že tyto osoby se mohou bránit pouze proti svému výmazu, nikoliv proti výmazu jiných osob. Lhůta pro podání takového návrhu je pak stejná jako dle odst. 1 ust. § 101 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, tedy jeden měsíc od zápisu, přičemž zmeškání této lhůty nelze prominout. Nemohla-li osoba, která takový návrh podává, své námitky proti zápisu účinně uplatnit dříve (např. proto, že nebyla účastníkem řízení), je rejstříkový soud povinen se řádně zabývat všemi jí uplatněnými námitkami, a to bez ohledu na to, zda (a s jakým výsledkem) se s nimi případně vypořádal v (předchozím) řízení o zápis do obchodního rejstříku. [2]

V rámci tohoto řízení pak byla ze strany klienta uplatněna námitka, že předmětnou smlouvu o převodu obchodního podílu nepodepsal, že jeho podpis na listině není jeho pravým podpisem, když se jedná o technický padělek, nebo padělek ve formě nápodoby. Problém v rámci přezkumu tohoto tvrzení pak však představovala existence toliko úředně ověřené kopie smlouvy o převodu obchodního podílu, neboť znalecké zkoumání kopie listiny je problematické, což byl nepochybně také důvod pro její využití v řízení o zápisu změn v obchodním rejstříku. Erudovaný znalec by však přesto měl být schopen rozpoznat „pravý“ podpis pisatele již z průměrně kvalitní prvokopie. Problémem k zamyšlení ovšem v takovém případě není dovednost znalce rozpoznat pisatele kopie sporného podpisu, nýbrž vždy nejistý vztah mezi spornou listinou a sporným podpisem. Prokázat, že podpis náleží listině, na které je umístěn, lze pouze při zkoumání originálu. U kopie listiny totiž nelze nikdy vyloučit technické padělání [3].

Právě dohledání listiny, na které se nacházely tytéž podpisy klienta jako na smlouvě o převodu obchodního podílu a které byly pachateli použity k vytvoření smlouvy o převodu obchodního podílu a pocházely z doby před údajným podpisem dané smlouvy, vedlo k prokázání padělku podpisů a neplatnosti smlouvy o převodu obchodního podílu. Pokud by pachatelé byli vynalézavější, těžko by se takové listiny podařilo ztotožnit, což by klientovi jeho důkazní situaci výrazně ztížilo. O to palčivější jsou pak otázky, které si musí každý z nás položit, totiž jak málo stačí pro pozbytí majetku a jak omezená právní ochrana je k dispozici, navíc přicházející až ex post, kdy již škody mohou být napáchány a mnohdy nevratně.

Důvodem pro využití opravného prostředku sui generis dle ust. § 101 odst. 2 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, je především okruh účastníků řízení. Účastníkem v tomto řízení je totiž pouze návrhová společnost, ale nikoliv již protistrana, která v našem případě fakticky společnost ovládala, avšak zapsaný jednatel měl zakázáno předběžným opatřením činit jakákoli právní jednání za společnost, tedy ji i zastupovat v řízení před soudem. S ohledem na tuto skutečnost došlo tedy k ustanovení opatrovníka pro řízení předmětné společnosti z řad advokátů, když tento opatrovník nemá žádný zájem na výsledku celého řízení a je tedy schopen se na vznesená tvrzení a navržené důkazy podívat nezaujatě. V daném případě pak nebylo protistraně umožněno vznášet žádná tvrzení ani důkazy k prokázání jejich tvrzení a byla zcela odkázána na opatrovníka pro řízení, který po předložení znaleckého posudku a zjištění závažnosti jeho závěrů, ponechal rozhodnutí zcela na úvaze soudu.

S ohledem na tuto závěry znaleckého posudku a s ohledem na skutečnost, že protistrana, ač

opakovaně vyzývána nepředložila ani po uložení několika pořádkových pokut „originál“ smlouvy o převodu obchodního podílu, bylo podanému návrhu v celém rozsahu vyhověno a klient byl zapsán zpět jako jediný jednatel a jediný společník předmětné společnosti, a to fakticky před tím, než došlo k nařízení prvního jednání ve věci žaloby na určení vlastnického práva k obchodnímu podílu. Rozhodnutím rejstříkového soudu v této věci pak klient pozbyl naléhavý právní zájem na určení tohoto vlastnického práva a podaná žaloba mohla být v celém rozsahu vzata zpět a řízení o podané žalobě bylo i přes nesouhlas protistrany pravomocně zastaveno.

Závěrem lze tedy uzavřít, že v daném případě byl jako rychlejší prostředek právní ochrany využit institut, který primárně není způsobilý přezkoumávat vlastnické právo a zejména nenabízí protistraně (předběžným opatřením omezenému statutárnímu orgánu, který protistrana kontroluje) žádnou přímou možnost jak výsledek řízení ovlivnit. Nic to však nemění na tom, že ani tento ani jiný právní institut nezabrání vzniku protiprávního stavu a bylo by jistě účelné de lege ferenda upravit proces změn v obchodním rejstříku i s ohledem na princip publicity a dobré víry v zápis tak, aby byla umožněna právní obrana a zamezení vzniku značných škod, které jinak hrozí.

JUDr. Květoslav Hlína,
vedoucí partner, advokát

Mgr. Jakub Jančovič,
spolupracující advokát

[HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.](#)

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz

---

[1] viz. Hampel, P.; Wlader, I. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 303

[2] NS 29 Cdo 4753/2009

[3] viz Závěry znaleckých posudků určujících pravost podpisu z kopie listiny; PhDr. Jiří Závora, Ph.D. et Ph.D., soudní znalec - expertiza ručního písma, odborný asistent Katedry psychologie, Univerzity J.E. Purkyně, Ústí n. L., dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro](#)

[aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)